

Biuletyn Informacyjny Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 w Krakowie-Nowej Hucie jesień 2014

Szanowni Czytelnicy!

Witam serdecznie w nowym roku szkolnym 2014/15. Przekazuję w Państwa ręce kolejny numer Biuletynu i zapraszam do lektury.

Informuję, że od 01.10.2014 zmieniamy siedzibę Filii Poradni. Będziemy się mieścić w budynku Gimnazjum nr 37 na os. Złotego Wieku 36. W imieniu swoim i Pracowników Poradni serdecznie dziękuję pani Edycie Fular - dyrektorowi Gimnazjum nr 37 za niezwykłą przychylność oraz gościnność.

Z okazji zbliżającego się Dnia Edukacji Narodowej wszystkim Nauczycielom i Wychowawcom życzę zdrowia, siły oraz satysfakcji z pracy. Sukcesów zawodowych, życzliwości przełożonych oraz uśmiechu na co dzień.

Ewa Bochenek z Zespołem Poradni

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 im. Janusza Korczaka
31-977 Kraków, os. Szkolne 27, tel. 12 644-18-85, fax. 12 644-04-74
Filia Poradni: os. Złotego Wieku 36, 31-618 Kraków, tel. 12 647-11-78
WWW.poradnia4.krakow.pl email:ppp-4@wp.pl

„Słowa to okna, a czasami mury. Skazują nas, ale też wyzwają”

Ruth Bebermeyer

Są książki, które po prostu warto przeczytać. Są mądre, pożyteczne, napisane z myślą o polepszeniu funkcjonowania człowieka. Dodatkowo napisane w tak przystępny sposób, że lektura ich sprawia przyjemność. Do takich niewątpliwie należy **Porozumienie bez przemocy – o języku serca Marshalla B. Rosenberga**.

Doktor Marshall B. Rosenberg – psycholog kliniczny, światowej klasy działacz na rzecz pokoju, założyciel Ośrodka Porozumienia Bez Przemocy. Jego techniki Porozumienia Bez Przemocy okazały się bardzo skutecznym narzędziem uzgadniania poglądów w życiu prywatnym, zawodowym i politycznym

Wszyscy uczymy się mówić, ale nie zawsze potrafimy się porozumiewać. Często, zbyt często, jest to przyczyną licznych nieporozumień, konfliktów, nieszczęść. Książka, którą gorąco polecam, przedstawia techniki porozumiewania się, które nawet w potencjalnie konfliktowych sytuacjach pozwolą nawiązać pokojowy dialog, rozwiązywać różnorodne spory tak, aby zaspokoić potrzeby obydwu stron, nawiązywać empatyczne więzi z innymi. Język **Porozumiewania Bez Przemocy (PBP)** to nie tylko lepszy sposób komunikacji między ludźmi, to zdecydowana poprawa relacji między nimi, między członkami rodziny, sąsiadami, pracownikami i zwierzchnikami, nauczycielami i uczniami itd. Dzięki niemu zmienia się również nasz stosunek do samych siebie.

Rzadko kiedy uświadamiamy sobie, że wszyscy mamy w sobie pokłady przemocy. Nie chodzi tylko o przemoc fizyczną czy bezpośrednią przemoc słowną wyrażającą się w kłótniach, bójkach walce, wojnach. Niezwykle niszcząca jest również przemoc „bierna”, która występuje wtedy, gdy naszym postępowaniem wywołujemy ból emocjonalny u innych. Odpowiedzią na nią jest zawsze przemoc fizyczna lub słowna ofiar. Jeżeli chcemy uniknąć przemocy, konfliktów, agresji w stosunkach międzyludzkich, musimy rozpocząć pracę nad zmianą własnych postaw.

Mahatma Gandhi powiedział: dopóki „nie staniemy się tą zmianą, którą chcemy widzieć w świecie”, żadne zmiany nie nastąpią. Niestety powszechną praktyką jest nasze oczekiwanie, że najpierw zmieni się ktoś inny, potem my. Nie jest to strategia prowadząca do sukcesu. Wszyscy czekają na zmiany u innych i w ten sposób nic się nie zmienia w naszym życiu. Nie jest też prawdą, że ponieważ świat jest bezwzględny – my musimy być bezwzględni. Świat się zmieni, gdy ludzie

się zmienią. Świat jest taki, jakim czynią go ludzie. Zmiany należy rozpocząć od zmian w naszym języku i sposobie porozumiewania się. Pamiętajmy, że rezygnacja z przemocy w kontaktach międzyludzkich to jednocześnie szansa na ujawnienie tego, co pozytywne w nas: szacunku, zrozumienia, współczucia i troski o innych. Pozwala nam osiągnąć dar współodczuwania z innymi.

Istota porozumiewania się bez przemocy

W metodzie Porozumienia Bez Przemocy nie ma niczego nowego, niczego czego by ludzkość nie sformułowała w przeszłości. Jej fundamentem jest taki sposób mówienia i porozumiewania się, który pozwala zachować szacunek do innych i siebie samych nawet w najbardziej niesprzyjających okolicznościach. **PBP** pomaga zmienić nasz styl wyrażania siebie i słuchania tego, co mówią inni. **Nasze słowa stają się zamierzoną wypowiedzią opartą na własnych spostrzeżeniach, uczuciach i potrzebach (co widzimy, jak się wobec tego czujemy i czego w związku z tym potrzebujemy).** Jesteśmy w stanie jasno i szczerze wyrazić siebie, a jednocześnie z szacunkiem i empatią wsłuchać się w potrzeby innych.

Cztery elementy Porozumienia Bez Przemocy

1. **Spostrzeżenie.** Gdy jesteśmy w jakiejś sytuacji, formułujemy rzeczową wypowiedź o tym, co widzimy, co ludzie robią lub mówią, jednocześnie **powstrzymując się od oceny czy osądu.**
2. **Uczucia.** Następnie mówimy, co czujemy w danej sytuacji
3. **Potrzeby.** Potem określamy własne potrzeby związane z uczuciami, które właśnie zdefiniowaliśmy.
4. **Prośba.** W tym ostatnim etapie mówimy, w jaki sposób nasze potrzeby mogą być zaspokojone

Przykładowo: poirytowana mama, widząc bałagan w pokoju swojej nastoletniej córki, zamiast atakować ją, może powiedzieć:

*Gdy widzę w twoim pokoju porozrzucane, brudne ubrania, buty, talerze i szklanki (**spostrzeżenie**) jestem bardzo poirytowana i zła (**uczucia**), chciałabym, aby w naszym wspólnym domu panował porządek (**potrzeby**), dlatego proszę Cię, wynieś brudne rzeczy do pralni, a naczynia do zlewu (**prośba**).*

Nauczyciel do ucznia, który przeszkadza w lekcji, zamiast karać go, może powiedzieć :

*Ja tłumaczę nowy temat, w tym czasie Ty głośno rozmawiasz i śmiejesz się (**spostrzeżenie**), dlatego jestem*

zdeenerwowany (uczucia). *Bardzo zależy mi, abyście wszyscy dobrze opanowali proces fotosyntezy (potrzeby), dlatego proszę przestań rozmawiać, a być może posłuchaj uważnie, co mam do powiedzenia (prośba).*

Powyższe przykłady dotyczą sytuacji, gdy my zwracamy się z prośbą do drugiej osoby. Ważne jest, abyśmy nauczyli odczytywać analogiczną czteroczęlonową informację od innych, którzy niekoniecznie muszą porozumiewać się Językiem Bez Przemocy. Aby to uczynić, musimy odgadnąć, co inna osoba spostrzega, jakie to budzi w niej uczucia i potrzeby oraz sprecyzować w jej imieniu prośbę. W ten sposób nawiązujemy zdrową komunikację z partnerem i czynimy to tak długo, aż poznamy nasze wzajemne potrzeby i sposoby ich zaspokajania. A to jest właśnie pierwszy krok do wzajemnego pokojowego porozumienia się.

Mama do córki:

Wchodzę do Twojego pokoju, mówię o bałaganie (sposstrzeżenia) to pewnie wywołuje Twoja irytację i złość (uczucia), chciałabyś, abym nie wtrącała się ani zmuszała Cię do porządków (potrzeby), po prostu przestała mówić, wyszła, pozwoliła Ci mieszkać tak jak chcesz (prośba)

Nauczyciel do ucznia:

Gdy mówię trudnych procesach fotosyntezy (sposstrzeżenie), czujesz się znudzony (uczucia), wolałbyś zajmować się czymś innym, co Cię interesuje (potrzeby), chciałbyś, aby lekcja się już skończyła (prośba).

Prowadzimy ten dialog spokojnie, bez względu na reakcje drugiej strony, zawsze odpowiadamy, odwołując się do aktualnych spostrzeżeń, uczuć i potrzeb obydwu stron, aż zostaną wypowiedziane te najważniejsze, a nasz adwersarz zrozumie, że jesteśmy zainteresowani zaspokojeniem potrzeb obydwu stron, że wcale nie potrzebna jest walka, a raczej porozumienie i współpraca.

Podkreślić należy, że stosowanie Metody Porozumiewania Bez Przemocy możliwe jest bez wypowiedzenia choćby jednego słowa. Nie zawsze jest konieczność zwerbalizowania wszystkich 4 elementów języka PBP. Czasami wystarczy jasno określić, czego potrzebujemy i w jaki sposób możemy to otrzymać. Czasami nic nie musimy mówić. Słowa są ważne, ale ważniejsza jest nasza świadomość: co my lub inni spostrzegamy, czujemy, potrzebujemy i w jaki sposób te potrzeby mogą być zaspokojone.

Komunikaty, które uniemożliwiają porozumienie Osądy moralne, oceny.

Do takich należą te nasze wypowiedzi, które sugerują, że to co jest niezgodne z naszym systemem wartości, przekonaniem, postawami, potrzebami, jest złe, niewłaściwe, nieskuteczne, a ludzie, którzy tak czynią, są

zli lub głupi. Należą do nich: zarzuty (*twoje postępowanie doprowadziło do...*), obelgi (*jesteś nieodpowiedzialna, głupia, egoistyczna*), etykiety (*taki klasyczny jednak*), słowa lekceważenia (*co ty możesz wiedzieć...*), słowa krytyki (*ale to beznadziejnie zrobiesz*), porównania (*gdybyś zrobił to tak jak Jan...*), diagnozy (*ona jest infantrylna*). Wszystkie one zawierają **osąd, ocenę**.

Kiedy mówimy takim językiem, osądzamy innych ludzi i ich zachowania, klasyfikujemy ich, umieszczamy w zamkniętych kategoriach. Cała nasza aktywność skupia się na analizowaniu, określaniu stopnia ich nieprawidłowości, zamiast zastanowieniu się, czego nam lub innym osobom potrzeba. Rozumowanie, które zakłada, że przyczyną niepowodzenia, konfliktu jest jakieś złe, niedoskonałość w drugiej osobie uzasadnia, a nawet usprawiedliwia drastyczne reakcje, agresję wobec niej. Gdy uczeń nie uważa na lekcji, nauczyciel go karze bo uczeń jest niegrzeczny, źle wychowany, albo głupi. W oczach ucznia nauczyciel jest nudny, niesprawiedliwy, a nawet wredny. Takie osądy i oceny zwerbalizowane lub przekazane w sposób niewerbalny wzmagają tylko opór, wywołują postawy obronne, często agresywne. A w tej konkretnej sytuacji potrzeby obydwu stron są niezaspokojone, choć istnieją drogi zmiany tej sytuacji poprzez jasne określenie, jakie uczucia dana sytuacja w nas budzi i czego potrzeba, aby nasze potrzeby były zaspokojone. Nie może to być przymus zewnętrzny czy wewnętrzny (strach, poczucie winy, wstyd...). Uzyskanie zaspokojenia potrzeb tą drogą powoduje negatywne relacje między stronami, a u osoby „przymuszonej do zmiany zachowania” zaniżoną samoocenę.

Porównania

Ten sposób komunikacji z samym sobą i innymi jest idealnym przykładem na stosowanie przemocy wobec siebie i innych. Wystarczy porównać się do mistrza świata w szachach, światowej sławy aktora(ki), multimilionera, aby poczuć się wystarczająco źle, brzydkim, głupim, beznadziejnym nieudacznikiem, być wściekłym na siebie, na swoje życie. Jeżeli chcemy skutecznie obniżyć samoocenę dziecka, wystarczy porównać je do grzeczniejszego, czy zdolniejszego rodzeństwa, najlepszego ucznia lub sportowca w klasie, albo do ulubieńca rówieśników. Opowieści o motywującej roli takich porównań są po prostu szkodliwe.

Wypowiedzi zwalniające nas z odpowiedzialności

Sposób, w jaki wypowiadamy się, może powodować przeniesienie odpowiedzialności za nasze zachowania z nas samych na inne osoby lub okoliczności. Często mówimy, że coś **MUSIMY** zrobić, czy chcemy czy nie; że **KTOŚ LUB COŚ** spowodowało, że tak, a nie inaczej się czujemy, zachowujemy. Mówimy: *przez nią się*

zdezerwowałem; przez niego czuję się winna; pracuję bo muszę; szef mi kazał to zrobić; biję dziecko, bo inaczej nic nie rozumie; muszę go okłamać, w takiej sytuacji wszystkie chwytaki są dozwolone. Tym samym to nie my ponosimy odpowiedzialność, bo przecież nie mamy wyboru. Język, który sugeruje taki stan rzeczy, należy zastąpić językiem, który podkreśla, że zawsze mamy wybór: np. pracuję, bo chcę mieć pieniądze, mogę nie pracować, ale wówczas nie będę mieć stałych dochodów; wykonuję polecenia szefa, bo zależy mi na tym stanowisku, mogę tego nie robić, ale wówczas muszę się liczyć z tym, że zostanę zwolniony; zdezerwowałam się na nią, bo zależy mi na jej życiu, ale mogę się uspokoić, bo nie chcę i nie mogę brać odpowiedzialności za jej zachowanie.

Wypowiedzi z żądaniami, rozkazami itp.

Porozumienie bez przemocy jest również blokowane przez wyrażanie naszych pragnień w postaci żądań, rozkazów. Zawierają one jawną lub ukrytą groźbę

obarczenia winą lub karą w przypadku ich niespełnienia. Przede wszystkim zaś są to komunikaty nieskuteczne, gdyż nikt nikogo nie jest w stanie zmienić bez jego woli. Podporządkowanie się z obawy, chęci uniknięcia kary jest zmianą pozorną i niesie dla obydwu stron liczne koszty emocjonalne. Wszystkim nam powinno zależeć, aby ludzie zmieniali się dlatego że chcą, że widzą w swojej zmianie własną korzyść.

Powyższe refleksje to zaledwie niewielka część niezwykle pożytecznych myśli, zawartych w pracy doktora Marshalla B. Rosenberga. Zachęcam do zapoznania się z prezentowaną książką i stosowania przedstawionych tam technik Porozumienia Bez Przemocy, bo przyniesie to olbrzymie korzyści przede wszystkim nam samym, ale nie tylko.....

Dorota Wójcik-Słonina

POWROTY

Skończyły się wakacje i dzieciaki wracają do dziesięciomiesięcznej rzeczywistości. Część rodziców głośno ubolewa nad powrotem swojej pociechy do szkoły.

Skąd takie przekonanie, że dzieci są zmartwione z powrotów? Przecież wracają do przyjaciół, kolegów i koleżanek. Wracają do miejsca, w którym zdobywają nowe wiadomości i umiejętności. Do przeżywania kolejnych ciekawych wycieczek i zabaw wspólnych z klasą i swoją Panią Wychowawczynią. Warto pamiętać, że w szkole dzieci nie tylko zdobywają wiedzę, ale też nawiązują bliskie relacje między sobą. Powstają więzi między uczniami a nauczycielami. Rodzą się szkolne przyjaźnie, które potrafią trwać wiele lat. Czy to nie jest piękny czas w naszym życiu? Dużo dzieci wręcz nie może doczekać się powakacyjnych spotkań.

Kochani rodzice, babciu i dziadku, może warto zmienić sposób przeżywania przez was tego czasu. Warto docenić takie przeżycia, jak rozstania i tęsknoty oraz wspaniałe, radosne powroty. Myślę, że przy takim spojrzeniu i podejściu do powrotów dzieci do obowiązkowych zajęć, można wzbudzić w nich dosyć sporą dawkę motywacji do nauki na kolejny rok szkolny.

Halina Krzyształowicz-Stachyra

Planowane zajęcia grupowe w roku szkolnym 2014/2015

Rodzaj zajęć –Dział Młodzieżowy	Planowany termin	Osoby prowadzące
Superwizja zespołu terapeutów Poradni	Cały rok	Elżbieta Meliszek
Grupa wsparcia dla Pedagogów	Cały rok	Elżbieta Meliszek
Wycieczki zawodoznawcze	Wg potrzeb	Agnieszka Górny
Zajęcia aktywizujące wybór zawodu	Wg potrzeb	Agnieszka Górny
Warsztaty efektywnego uczenia się	II semestr – klasa II –III gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne	Agnieszka Górny
Grupa rozwojowa dla młodzieży ponadgimnazjalnej	Od października 2014do maja 2015	Katarzyna Tomaszek-Ścisłowska Patryk Gramont
Szkoła dla rodziców	Edycja jesienna i letnia	Halina Krzyształowicz-Stachyra
Grupa wsparcia dla rodziców	Cały rok	Halina Krzyształowicz-Stachyra
Zajęcia psychoedukacyjne dla młodzieży	Wg potrzeb	Wszyscy pracownicy działu młodzieżowego
Zajęcia dla nauczycieli	Wg potrzeb	Wszyscy pracownicy działu młodzieżowego
Prelekcje/warsztaty dla rodziców	Wg potrzeb	Wszyscy pracownicy działu młodzieżowego
Internetowy Klub Rodzica	II semestr	Dorota Wójcik -Słonina

Rodzaj zajęć - Dział Przedszkolny	Planowany termin	Osoby prowadzące
Zajęcia terapeutyczno-rozwojowe metodą Weroniki Sherborne - 4-5 latki	I semestr	Anna Froń Joanna Gębik
Zajęcia terapeutyczno-rozwojowe metodą Weroniki Sherborne - 6-7 latki	II semestr	Elżbieta Marzec Barbara Praisner
Zajęcia terapeutyczno-rozwojowe metodą Weroniki Sherborne - dzieci przedszkolne	II semestr	Katarzyna Berdys Ewelina Bieniek-Lorek
„Bez kłapsa” – warsztaty dla rodziców dzieci przedszkolnych	II semestr	Anna Miłkowska Ewelina Bieniek-Lorek
Szkoła dla rodziców	I semestr	Beata Żurawel, Halina Krzyształowicz-Stachyra
Punkt konsultacji logopedycznej	środy od 13 do 18	Logopedzi
Punkt konsultacji dziecka do lat 3	pierwsza środa miesiąca od 8-13	Jolanta Heczko, Olga Pelc-Pękala
Punkt konsultacji dziecka do lat 3	drugi czwartek miesiąca 9-13	Katarzyna Berdys Teresa Skublicka
Diagnoza Integracja Sensoryczna	po wcześniejszej diagnozie psychologa w tutejszej Poradni	Elżbieta Marzec Anna Froń, Katarzyna Berdys, Anna Miłkowska
Terapia Integracja Sensoryczna	po przeprowadzonej diagnozie w tutejszej Poradni	Anna Froń, Elżbieta Marzec

Rodzaj zajęć – Dział Szkolny	Planowany termin	Osoby prowadzące
Trening twórczego myślenia dla dzieci zdolnych klasa III szkoły podstawowej	Październik (listopad) 2014-maj 2015	Julia Kozakiewicz Małgorzata Kurzawińska -Winiarska
„Bez klapsa” Warsztaty dla rodziców	Wrzesień -październik 2014	Ania Osys-Fabjaniak Wiesława Kaszowicz
Szkoła dla rodziców dzieci nadpobudliwych	Luty – kwiecień 2015	Ania Osys-Fabjaniak Wiesława Kaszowicz
Socjoterapia SP klasy V - VI	Październik 2014 – czerwiec 2015	Ewa Korczyńska, Kinga Swół
Sobotnie warsztaty dla rodziców dzieci nadpobudliwych	Październik-listopad 2014	Renata Fyda-Nowak Małgorzata Korycińska
Grupa wsparcia dla rodziców dzieci nadpobudliwych po warsztatach dla rodziców dzieci nadpobudliwych	Cały rok szkolny 1x w miesiącu	Renata Fyda-Nowak Małgorzata Korycińska
Zajęcia edukacyjno-terapeutyczne oparte na programie ORTOGRAFFITI	I semestr klasy IV –V II semestr kl V-VI	Elżbieta Siwek
Zajęcia warsztatowe dla dzieci z problemami emocjonalnymi klasa I-II szkoły podst.	I semestr	Zuzanna Wcisło Halina Seweryn
„Bez klapsa” - warsztaty edukacyjne dla rodziców	II semestr	Zuzanna Wcisło Halina Seweryn
„Bez klapsa” - warsztaty edukacyjne dla rodziców	II semestr	Patryk Gramont
Zajęcia grupowe dla dzieci z trudnościami adaptacyjnymi emocjonalnymi dla klas IV szkoły podstawowej	II semestr	Irena Kohut Małgorzata Kurzawińska-Winiarska
Punkt konsultacyjny ucznia zdolnego dyslektycznego	Od października, środa 10-13	Maria Foryś
Terapia pedagogiczno-logopedyczna dla uczniów z klas IV-VI z trudnościami w czytaniu i mówieniu – metoda XVIII struktur wyrazowych E. Kujawy, E.Kurzyny	I semestr	Maria Foryś
Terapia pedagogiczna dla uczniów z klas IV-VI z trudnościami w pisaniu i czytaniu w oparciu o program edukacyjno-terapeutyczny ORTOGRAFFITI	I semestr	Maria Foryś
Zajęcia dla uczniów zdolnych „Trening twórczego myślenia z terapią pedagogiczną dla uczniów z klas IV-VI uczeń podwójnie wyjątkowy” - program autorski	II semestr	Maria Foryś
Punkt konsultacyjny dla ucznia zdolnego	Poniedziałki godz.12	Julia Kozakiewicz

Informacje Zespołu Orzekającego

Zespół Orzekający Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 w Krakowie w roku szkolnym 2014/15 będzie zbierał się wzorem lat ubiegłych w pierwszą i trzecią środę miesiąca.

W skład Zespołu wchodzi:

mgr Elżbieta Piwowarska – przewodnicząca Zespołu

mgr Dorota Wójcik-Słonina - pedagog

mgr Julia Kozakiewicz - psycholog

lek. Kazimiera Szaraniec - psychiatra

W posiedzeniach Zespołu często biorą udział specjaliści - psycholodzy placówek specjalnych:

mgr Ewa Gajdzińska, mgr Bogusława Zowada, mgr Magdalena Perzanowska – mający wieloletnie doświadczenie w bezpośredniej pracy z dziećmi z różnymi niepełnosprawnościami. Przedstawiają wnioski dotyczące dzieci i młodzieży ze swoich placówek oraz służą głosem doradczym w wielu innych sprawach, prezentując spojrzenie praktyków, istotnie uzupełniające informacje zawarte w składanych przez rodziców wnioskach. Cenimy ich, dziękujemy za udział w Zespołach, a dyrektorom placówek specjalnych za umożliwienie im udziału, gdyż dzięki temu wydawane przez Zespół orzeczenia są bardziej trafne, może też bardziej słuszne.

Czasem wnioski składane przez rodziców bywają słabo uzasadniane, składane zbyt późno lub są przesyłane pocztą. Wstrzymujemy je do czasu uzupełnienia braków (badanie psychologiczne, pedagogiczne, opinia szkolna itp.). Bywa również tak, iż chcemy bezpośrednio porozmawiać z dzieckiem i jego rodzicem, mieć szerszy ogląd ich stanowiska. Zapraszamy ich na następny Zespół, który trwa wtedy dłużej, ale nie jest to czas stracony. Rodzice widzą nasze zainteresowanie losem ich dziecka, otrzymują wsparcie, gdy przyznają, iż są bezradni wobec zachowania swojego syna czy córki, wspólnie ustalamy formy pomocy, którymi nie zawsze musi być nauczanie indywidualne.

Przypominam o ostatnim Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2014 r.

w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży.

W § 10.1 czytamy, iż dzieciom i młodzieży, którym stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły, w celu ich integracji ze środowiskiem i zapewnienia im pełnego osobowego rozwoju dyrektor, w miarę posiadanych możliwości, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniu oraz aktualnego stanu zdrowia dziecka lub ucznia, organizuje różne formy uczestnictwa w życiu przedszkola lub szkoły. „Dyrektor w szczególności umożliwia udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, uroczystościach i imprezach przedszkolnych lub szkolnych”.

Rozporządzenie nie mówi o włączeniu ucznia nauczanego indywidualnie w zajęcia z klasą.

Zapraszamy pedagogów szkolnych do konsultowania spraw szczególnie trudnych przed posiedzeniem Zespołu Orzekającego czy też do brania udziału w Zespołach Orzekających.

Dziękujemy za dotychczasową współpracę, zapraszamy do dalszych kontaktów w celu usprawniania pracy Zespołu tak, aby podejmowane decyzje były najbardziej optymalne dla potrzeb dziecka.

Elżbieta Piwowarska

INFORMACJE PORADNI

- 1. Zespoły Orzekające odbywać się będą w I i III środę miesiąca od godz. 10.00.**
Wnioski z pełną dokumentacją przyjmujemy najpóźniej w poniedziałek poprzedzający posiedzenie Zespołu.
- 2. Punkt Konsultacji Logopedycznej – w każdą środę w godz.13-00-18.00** w Poradni na os. Szkolnym 27. Rejestracja telefoniczna w środy od godz. 8.00
- 3. Punkt doradztwa zawodowego – piątek w godz. 15-18** w Poradni na os. Szkolnym 27, a w Filii Poradni w poniedziałki w godz. 14-18. Prosimy o wcześniejszą rejestrację telefoniczną.
- 4. Punkt konsultacji dla dziecka do lat 3-** konieczna wcześniejsza rejestracja telefoniczna w celu umówienia terminu.
- 5. Punkt Konsultacyjny dla Dziecka Zdolnego Dyslektycznego** Rejestracja telefoniczna.
- 6. Prosimy o informowanie rodziców, iż przy rejestracji w Poradni konieczny jest numer PESEL dziecka.**
- 7. Przyjmowanie stron:**
Dyrektor Poradni - Ewa Bochenek środa 14-17 i piątek 10-13
Kierownik Filii – Anna Osys-Fabjaniak – poniedziałek 16-18, Filia Poradni - os. Złotego Wieku 36.
Prosimy o wcześniejsze uzgodnienie terminu.

Zespół redakcyjny: Elżbieta Piwowarska, Ewa Bochenek, Renata Rosa-Chłobowska

Biuletyn przekazywany bezpłatnie do wszystkich placówek oświatowych Nowej Huty oraz do instytucji współpracujących. Znajduje się także na stronie internetowej Poradni.